

افزایش شدت مصرف انرژی در ایران برخلاف دنیا

ناظر ویژه شرکت‌های توزیع برق کشور گفت: با وجود کاهش ۳۵ درصدی شدت مصرف انرژی در جهان طی ۳۵ سال اخیر، این شاخص در مدت زمان مشابه در کشور ما با افزایش ۷۵ درصدی همراه است. سیدسعید میرشریفی، ناظر ویژه شرکت‌های توزیع برق کشور، درباره شدت مصرف انرژی گفت: به طور کلی شدت انرژی با حاصل تقسیم کل مصرف انرژی یک کشور بر تولید ناخالص داخلی تعریف می‌شود. وی با اشاره به رشد مصرف شدت انرژی در کشور گفت: تقریباً در ۳۵ سال گذشته به طور متوسط رشد شدت مصرف انرژی در جهان ۳۵ درصد کاهش یافته است اما متأسفانه این میزان در کشور ما با افزایش ۷۵ درصدی همراه بوده است.

طبق اعلام وزارت نیرو، ناظر ویژه شرکت‌های توزیع برق کشور و بیان اینکه ایران ششمین کشور مصرف‌کننده انرژی در جهان برای تولید یک کالا است، ادامه داد: نسبت شاخص شدت مصرف انرژی در ایران به متوسط جهانی بیش از ۱.۵ برابر است. به عبارت دیگر، میزان انرژی‌ای که برای تولید یک کالا یا خدمات مشابه در ایران و در سایر کشورهای جهان مصرف می‌شود ۶۰ درصد بیشتر از میانگین جهانی برای تولید آن است.

به گفته وی، با توجه به فاصله بیش از ۶۰ درصدی با میانگین جهانی، نیازمند به‌روزرسانی فناوری دستگاه‌ها و ماشین‌آلات فعال در فرآیندهای صنعتی – تولیدی ایران هستیم تا بتوانیم شدت مصرف انرژی را حداقل به متوسط جهانی برسانیم.

میرشریفی همچنین درباره عواملی که به‌شدت مصرف انرژی برای تولید یک کالا در هر کشور تاثیر می‌گذارد، گفت: با توجه به چندمرحله‌ای بودن فرآیند تولید کالا نیاز است فناوری‌هایی که در تولید آن کالا یا خدمت به کار برده می‌شوند از نظر فناوری به‌روزرسانی شوند. همچنین در این راستا فناوری به کار برده شده در دستگاه‌های تولیدی و کیفیت مواد اولیه نیز بر شدت مصرف انرژی تاثیر می‌گذارند. گاه نیاز است مراحل به کار رفته در فرآیند تولید کالا ادغام و یا از نظر تکنولوژیک به‌روزرسانی شوند.

■ ■ ■

آغاز ثبت سفارش جدید

برای واردات گوشت منجمد و گرم

معاونت توسعه بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی با صدور اطلاعیه‌ای از آغاز ثبت سفارش جدید برای واردات گوشت منجمد و گرم گوساله و گوسفندی خبر داد.

معاونت توسعه بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی با صدور اطلاعیه‌ای از آغاز ثبت سفارش جدید برای واردات گوشت خبر داد.

در این اطلاعیه آمده است ثبت سفارشات جدید گوشت منجمد و گرم گاو و گوساله و نیز گوشت منجمد و گرم گوسفند برای ۶ ماهه دوم سال از ۱۵ شهریور ۱۴۰۴ آغاز می‌شود.

پایان دوره واردات گوشت قرمز انتهای سال ۱۴۰۴ اعلام شده است.

بنا بر این گزارش، بر اساس اعلام انجمن فرآورده‌های خام دامی در ۵ ماه نخست سال تقریباً ۳۰ هزار تن گوشت وارد شده است که این رقم پاسخگوی کسری تولید و نیاز بازار نیست.

رکوردشکنی تاریخی انس جهانی طلا

انس جهانی طلا با عبور از مرز ۳۵۰۰ دلار به رکورد تاریخی رسید. خرید کم‌سابقه بانک‌های مرکزی، نگرانی از آینده دلار و نااطمینانی‌های ژئوپلیتیک، موتور اصلی جهش قیمت طلا عنوان می‌شوند. قیمت «انس جهانی طلا» در معاملات ۱۱ شهریور ۱۴۰۴ (۲ سپتامبر ۲۰۲۵) به قله‌ای بی‌سابقه در محدوده بالای ۳۵۰۰ دلار رسید و عملاً سقف‌های جدیدی را یکی پس از دیگری ثبت می‌کند.

رشد رشتاب اسمال با جهش بیش از ۳۰ درصدی همراه بوده و نشانه‌ها حاکی از آن است که ترکیب «تقاضای امن»، انتظار برای کاهش نرخ بهره آمریکا و به طور ویژه ادامه خرید سیستماتیک طلا توسط بانک‌های مرکزی، نقشش اصلی را در این صعود ایفا می‌کند.

■ ■ ■

صعود شاخص بورس

به‌ارتفاع ۲٫۵ میلیون واحد

شاخص بورس در جریان معاملات دیروز بازار سرمایه با رشد ۴۶ هزار واحدی مواجه شد و به ارتفاع ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار واحد صعود کرد. در جریان دادوستدهای روز سه‌شنبه بازار سرمایه، بیش از ۱۷ میلیارد و ۲۴۸ میلیون سهم و حق تقدم به ارزش بالغ بر ۷ هزار و ۹۱۲ میلیارد تومان در بیش از ۲۲۸ هزار نوبت مورد دادوستد قرار گرفت و شاخص بورس با رشد ۴۶ هزار و ۳۸۰ واحدی در ارتفاع ۲ میلیون و ۵۲۳ هزار و ۵۲۹ واحد قرار گرفت.

بیشترین اثر مثبت بر دماسنج بازار سهام به نام نمادهای معاملاتی فارس، فملی و فولاد شد، نمادهای معاملاتی فولاد و وسندوق و سصف‌ها بیشترین اثرگذاری منفی را بر این نماگر از خود برجا گذاشتند.

بر اساس این گزارش، در بازارهای فرابورس ایران هم با معامله ۷ میلیارد و ۷۶۴ میلیون ورقه به ارزش ۴۸ هزار و ۹۹۴ میلیارد تومان در ۱۳۱ هزار نوبت، شاخص فرابورس (آیفکس) ۱۳۲ واحد رشد کرد و در ارتفاع ۲۳ هزار و ۳۲۲ واحد قرار گرفت. در این بازار هم روز سه‌شنبه بیشترین اثر مثبت بر شاخص فرابورس به نام نمادهای معاملاتی ومپنا، شاون و سامان شد و در مقابل نمادهای معاملاتی فرز، فجچان و کگهر بیشترین اثر منفی را بر این شاخص به نام خود ثبت کردند.

دولت هنوز گزارشی از عملکرد برنامه هفتم ارائه نکرده و اجرای احکام با تأخیر مواجه است

برنامه روی کاغذ

مالی احکام و پایبندی به اهدافی مانند رشد اقتصادی ۸ درصدی است.

طبق قانون، دولت موظف است هر سال شهرپورماه گزارشی از عملکرد دستگاه‌های اجرایی در اجرای برنامه به مجلس ارائه کند. این گزارش پس از بررسی در کمیسیون‌های تخصصی و جمع‌بندی نهایی، مبنای ارزیابی عملکرد و تصمیم‌گیری‌های نظارتی مجلس خواهد بود. زنگنه اعلام کرده تاکنون ۲ جلسه رسمی در این زمینه برگزار شده و دولت پیشنهاد داده نظارت جدی‌تر پس از دریافت گزارش شهرپورماه آغاز شود.

به گفته زنگنه بررسی‌های اولیه نشان می‌دهد بخش عمده‌ای از گزارش‌های دریافتی تاکنون، صرفاً ناظر بر تعداد آیین‌نامه‌ها و جلسات راهبری بوده و هنوز گزارشی جامع از میزان تحقق اهداف برنامه در دست نیست. از مجموع بیش از ۲۰۰ آیین‌نامه، اساسنامه و دستورالعمل مورد نیاز، حدود ۶۳ مورد هنوز تدوین نشده، در حالی که طبق برنامه باید در ۶ ماه یا نهایتاً یک سال اول تنظیم می‌شدند.

در سطح احکام برنامه، دولت اعلام کرده از حدود ۲۵۰۰ حکم دستگاهی، ۱۳۴ حکم غیرقابل اجرا تشخیص داده شده‌اند. از این تعداد، ۷۰ حکم در شورای راهبری مطرح شده و ۷۴ حکم دیگر در دست بررسی است. مقرر شده دولت دلایل عدم امکان اجرای این احکام را نیز در گزارش شهرپورماه به مجلس ارائه کند. اما مهم‌ترین محور بحث، تأمین مالی احکام برنامه است. طبق ماده ۳ برنامه، وزارت اقتصاد مکلف شده برنامه عملیاتی و جامع تأمین مالی را ارائه دهد و هر سال همراه با گزارش عملکرد دولت، آن را به مجلس تقدیم کند. از اسمال نیز قرار است در لایحه بودجه، جدولی اختصاصی برای منابع مالی مرتبط با اجرای احکام برنامه لحاظ شود.

درباره هدف رشد اقتصادی ۸ درصد، دولت اعلام کرده تحقق این هدف با منابع مالی موجود امکان‌پذیر نیست. با این حال، برخی نمایندگان بر نقش بهره‌وری

در تحقق این رشد تأکید دارند، بویژه در حوزه انرژی و دستگاه‌های اجرایی. همچنین موضوع مولدسازی دارایی‌های دولتی مطرح شده که ظرفیت آن بیش از ۳۰۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده اما تاکنون اقدامی در این زمینه نشده است.

در حوزه مالیات نیز چالش‌های جدی وجود دارد. در سال جاری حدود ۱۸۰۰ هزار میلیارد تومان درآمد مالیاتی پیش‌بینی شده اما تقریباً به همین میزان نیز معافیت مالیاتی و نرخ صفر اعمال شده است. این عدم تناسب میان مالیات و تولید ناخالص داخلی، پایداری منابع بودجه را با خطر مواجه کرده است. اصلاح ساختار معافیت‌های مالیاتی می‌تواند نقش مهمی در تأمین مالی رشد اقتصادی ایفا کند.

در بخش سرمایه‌گذاری خارجی، بویژه همکاری با چین، زنگنه تأکید کرد: «ایران باید موضع خود را روشن کند. چینی‌ها از عدم جدیت ایران در مذاکرات اقتصادی گلے‌مندند و در مواردی نیز موضوع برجام مانع پیشرفت همکاری‌ها شده است، در حالی که سرمایه‌گذاری چینی‌ها می‌تواند در توسعه زیرساخت‌هایی مانند خطوط ریلی و آزادراه‌ها نقش‌آفرین باشد».

همچنین زنگنه هشدار داد: «اگر اصول اصلی از جمله کاهش اهداف کلیدی مانند رشد ۸ درصدی برنامه هفتم توسعه سست شود، برنامه عملاً به یک روند عادی و مشابه بودجه سالانه تبدیل خواهد شد. برنامه توسعه باید فراتر از توان جاری دولت، ظرفیت‌های جدید خلق کند و مسیر تحول را هموار سازد در غیر این صورت، نه‌تنها اهداف کلان اقتصادی محقق نخواهد شد، بلکه اعتماد عمومی به کارآمدی برنامه‌ریزی ملی نیز آسیب خواهد دید».

■ وضعیت اجرای برنامه هفتم

به نظر می‌رسد یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی که در مسیر تحقق اهداف برنامه هفتم توسعه دیده می‌شود، مسأله تأمین مالی پروژه‌هاست. دولت می‌تواند با جذب سرمایه‌گذار داخلی و خارجی بخشی از کسری منابع

گزارشی از راهبرد انرژی هند در دوران تحریم‌های روسیه و رقابت ژئوپلیتیک با آمریکا

تجارت انرژی در جنگ

هند از سال ۲۰۲۲ تاکنون با واردات نفت ارزان‌قیمت از روسیه، بیش از ۱۲۶ میلیارد دلار صرفه‌جویی کرده است

آمریکا و چین محسوب می‌شود. با این حال، تولید داخلی نفت هند تنها حدود ۹۲۹ هزار بشکه در روز است که کمتر از یک‌پنجم نیاز روزانه این کشور را پوشش می‌دهد. به همین دلیل، هند بیش از ۸۰ درصد نفت مورد نیاز خود را از طریق واردات تأمین می‌کند.

در سال‌های اخیر روسیه به یکی از اصلی‌ترین تأمین‌کنندگان نفت هند تبدیل شده و در سال ۲۰۲۳ حدود ۳۹ درصد از کل واردات نفت هند را به خود اختصاص داده است. این وابستگی، در کنار تخفیف‌های ارائه‌شده، موجب شده هند در برابر فشارهای سیاسی برای توقف خرید نفت از روسیه، مقاومت نشان دهد.

■ **اتخاذ سیاست چندلایه در حوزه انرژی**

هند با بهره‌گیری از ظرفیت پالایشگاهی گسترده خود، نفت خام وارداتی از روسیه را به طیف متنوعی از فرآورده‌های نفتی تبدیل می‌کند. پالایشگاه‌های بزرگ این کشور مانند جامناگار و پالایشگاه‌های نایارا انرژی، نقش کلیدی در این فرآیند ایفا می‌کنند. این پالایشگاه‌ها قادرند نفت سنگین روسیه را به محصولات با ارزش افزوده بالا مانند دیزل، بنزین، سوخت هواپیما، نفت کوره و نفتا تبدیل کنند.

در سال‌های اخیر هند نه‌تنها مصرف داخلی خود را از طریق این پالایشگاه‌ها تأمین کرده، بلکه بخش قابل توجهی از فرآورده‌های نفتی تولیدشده را به بازارهای جهانی صادر کرده است. این صادرات، بویژه در شرایطی که بسیاری از کشورهای غربی واردات مستقیم نفت از روسیه را متوقف کرده‌اند، اهمیت بیشتری یافته است. هند با تبدیل نفت روسیه به محصولات پالایش‌شده، عملاً به حلقه واسطی در زنجیره تأمین انرژی جهانی تبدیل شده که امکان دسترسی غیرمستقیم به نفت روسیه را برای کشورهای تحریم‌کننده فراهم می‌کند.

گروه اقتصادی: در شرایطی که اقتصاد ایران با تورم و نوسانات بازار کالایی مواجه است، اجرای دقیق و هدفمند برنامه هفتم توسعه می‌تواند به عنوان یک راهبرد ملی برای خروج از رکود باشد. این برنامه نه‌تنها نقشه راهی برای رشد اقتصادی ۸ درصد ترسیم کرده، بلکه با تمرکز بر حمایت از تولید، اصلاح ساختارهای مالی و جذب سرمایه‌گذاری، ظرفیت آن را دارد که موتور محرک اقتصاد کشور شود. پایبندی دولت به اجرای این برنامه، می‌تواند زمینه‌ساز کاهش تورم، افزایش اشتغال و بهبود معیشت مردم باشد به شرط آنکه اراده‌ای جدی برای عبور از موانع ساختاری و بروکراسی وجود داشته باشد. اما در شرایط فعلی دولت اعلام کرده دستیابی به رشد اقتصادی ۸ درصدی با محدودیت منابع امکان‌پذیر نیست، در حالی که باید راهبردهایی را برای جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی برای تحقق برنامه هفتم پیشرفت بکار گیرد. به نظر می‌رسد در حال حاضر تلاشی برای اجرای کامل برنامه توسعه انجام نمی‌شود.

برنامه هفتم توسعه به عنوان نقشه راه ۵ ساله کشور، نقش تعیین‌کننده‌ای در جهت‌دهی به سیاست‌های اقتصادی و زیرساختی دارد. یکی از اهداف کلیدی این برنامه، دستیابی به رشد اقتصادی ۸ درصدی است؛ رقمی که تحقق آن نیازمند تأمین مالی پایدار و بهره‌گیری از ظرفیت‌های داخلی و خارجی سرمایه‌گذاران است. با گذشت یک سال از آغاز اجرای این برنامه، ارزیابی عملکرد دولت و دستگاه‌های اجرایی در تحقق احکام و اهداف آن، به یکسای از محورهای اصلی نظارت مجلس تبدیل شده است.

در همین راستا، کمیته نظارت بر برنامه هفتم توسعه در کمیسیون برنامه و بودجه مجلس تشکیل شده و مسئولیت پیگیری اجرای احکام و مواد این برنامه را بر عهده گرفته است. محسن زنگنه، رئیس این کمیته، ضمن تشریح وضعیت فعلی اجرای برنامه، از ارائه گزارش کامل دولت در شهرپورماه خبر داد و تأکید کرد که مهم‌ترین چالش پیش روی برنامه هفتم پیشرفت، تأمین

گروه اقتصادی:در پی تحولات ژئوپلیتیک ناشی از جنگ اوکراین

و تحریم‌های گسترده علیه روسیه، هند با افزایش واردات نفت تخفیف‌دار از مسکو، موفق به صرفه‌جویی ۱۲۶ میلیارد دلاری از سال ۲۰۲۲ تاکنون شده است. این سیاست نه‌تنها به کاهش قیمت جهانی نفت کمک کرده، بلکه هند را در برابر فشارهای سیاسی غرب برای توقف خرید نفت از روسیه، در موقعیتی مقاوم قرار داده است.

در پی آغاز جنگ اوکراین در فوریه ۲۰۲۲ و اعمال تحریم‌های گسترده از سوی اتحادیه اروپایی، آمریکا، کانادا و بریتانیا علیه صنعت انرژی روسیه، هند با اتخاذ سیاستی مستقل در حوزه واردات نفت، توانست از تخفیف‌های ارائه‌شده توسط مسکو بهره‌مند شود. طبق گزارش روزنامه «ایندین اکسپرس»، این کشور از محل خرید نفت ارزان‌قیمت روسیه، تاکنون حدود ۱۲.۶ میلیارد دلار صرفه‌جویی کرده است؛ رقمی قابل توجه که می‌تواند در صورت تداوم این روند، افزایش یابد.

افزایش خرید نفت روسیه توسط هند، نه‌تنها به کاهش فشار تورمی داخلی کمک کرده، بلکه در سطح جهانی نیز مانع جهش شدید قیمت نفت شد. در حالی که قیمت نفت برنت برای مدت کوتاهی به بالای ۱۰۰ دلار رسید، هیچ‌یک از کشورهای غربی نتوانستند از این افزایش قیمت بهره‌برداری اقتصادی کنند. در مقابل، تغییر مسیر جریان نفت روسیه از غرب به شرق، بویژه به چین و هند، نقش مهمی در تعدیل قیمت‌ها ایفا کرد.

در واکنش به انتقادات اخیر مقامات آمریکایی، از جمله پتر نارو، مشاور ارشد کاخ سفید که هند را به سودجویی از واردات نفت روسیه متهم کرده بود، هاردیپ سینگ پوری، وزیر نفت هند، تأکید کرد نفت روسیه تحت تحریم‌های مستقیم قرار ندارد و تنها مشمول سقف قیمت گروه ۷ است. وی افزود پایبندی هند به هنجارهای بین‌المللی، مانع وقوع شوک نفتی ۲۰۰ دلاری شده و هیچ جایگزینی برای دومین تولیدکننده بزرگ نفت جهان وجود ندارد.

بر اساس داده‌های سال ۲۰۲۳، هند روزانه حدود ۵.۴ میلیون بشکه نفت مصرف می‌کند. این کشور با جمعیتی بیش از ۱.۴ میلیارد نفر، سومین مصرف‌کننده بزرگ نفت در جهان پس از